

成语动物奥运会

2008

吱
吱
鼠

为保护未成年人健康 本社少儿图书均由全国印刷标准化技术委员会监督印制

勋夏 贺夏 主编

印刷工业出版社

2008年在我们祖国的首都——北京要举行第29届奥林匹克运动会，大家都在为这一盛会做积极准备。消息传到了动物王国，动物们异常兴奋，他们也想为奥运增添美丽的色彩。于是，狮子国王主持召开公民第29次代表大会，大会决定动物王国要举办首届绿风森林运动会，并选拔优秀选手组成啦啦队，参加2008北京奥运会，为中国选手呐喊助威。

动物们积极响应号召，前来报名参赛的动物可多了，他们都想为奥运会的召开出一份力。经过多次的挑选淘汰，十二生肖动物表现最为突出，于是狮子国王决定派他们去参赛。同时派出记者团就比赛实况为大家做现场报道。

小朋友，在竞技赛上发生了好多事情，可有意思了，你一定想知道的，对吗？那就让我们一起到赛场上看看吧！

瞧，吱吱鼠成语代表队入场了。他们个个神采奕奕，牙齿磨得咯咯作响，这是他们向观众致意呢。

你知道吗？在他们长长的牙齿里装满了有趣故事的，让我们一起来听听吧！

奥运神话：古希腊有一个国王，他的女儿貌若天仙。可是一个巫婆预

言，如果公主结婚，国王将被自己的女婿杀死。于是国王想了一个办法，要求婚者驾车与自己的两匹骏马比赛，如果求婚者获胜，公主就嫁给他，如果输了，就要被处死。一个勇敢的小伙子叫珀罗普斯，他驾起海神的金马车与国王比赛。就在国王要用长矛杀珀罗普斯的时候，海神出现了，他发出了神力，国王的马车轮子飞了，国王摔死了。珀罗普斯最终与公主结了婚，并继承了王位。

为了庆祝胜利，新国王在奥林匹亚举行运动会，这就是古代奥林匹克运动会。

投鼠忌器

xī hàn shí qī yǒu yī wèi zhù míng de
西汉时期，有一位著名的

cí fù jiā zhèng zhì jiā jiào jiǎ yì tā zài shī
词赋家、政治家叫贾谊。他在诗

cí gē fù shàng hěn yǒu zào yì dàn shì tā
词歌赋上很有造诣。但是，他

tí chū de mǒu xiē zhèng zhì lùn diào hěn zhí dé rén men tàn tǎo
提出的某些政治论调很值得人们探讨。

tā rèn wéi : fēng jiàn guó jiā jiù yīng gāi zhì dìng děng jí sēn yán de zhèng zhì zhì dù huáng
他认为：封建国家就应该制定等级森严的政治制度。皇

dì shì zhì gāo wú shàng de quán lì hé dì wèi shì jué duì bù néng dòng yáo de zhū hóu yīng gāi
帝是至高无上的，权力和地位是绝对不能动摇的；诸侯应该

jué duì xiào zhōng huáng dì guān yuán jiān yě yào shè děng jí xiǎo de guān yuán shēn fèn bēi wēi
绝对效忠皇帝；官员间也要设等级，小的官员身份卑微，

dà de guān yuán shēn fèn zūn guì tā men zhī jiān jiè xiàn fēn míng bù kě yú yuè bǎi xìng fàn
大的官员身份尊贵。他们之间界限分明，不可逾越。百姓犯

fǎ yào chǔ yǐ kù xíng rú zài liǎn shàng cì zì gē bí zǐ kǎn jiǎo biān dǎ děng wáng hóu
法，要处以酷刑，如在脸上刺字、割鼻子、砍脚、鞭打等；王侯

dà chén chù fàn fǎ lǜ bú yào yòng chǔ fá bǎi xìng de xíng fǎ yīng gāi yòng dào dé lái yuē shù
大臣触犯法律，不要用处罚百姓的刑法，应该用道德来约束，

jí shǐ shì fàn le tāo tiān dà zuì yě zhǐ néng cì sǐ yīn wèi zhè xiē rén dì wèi zūn guì
即使是犯了滔天大罪，也只能赐死，因为这些人地位尊贵。

tā jǔ le yī gè lì zǐ dāng lǎo shǔ kào zài qì wù de páng biān nǐ qiān wàn bú yào
他举了一个例子：当老鼠靠在器物的旁边，你千万不要

yòng dōng xī tóu zhì lǎo shǔ yīn wèi nà yàng huì dǎ huài qì wù dà chén shì huáng dì shēn biān
用东西投掷老鼠，因为那样会打坏器物。大臣是皇帝身边

de rén qīng chú zhè xiē rén huì sǔn huài huáng dì de zūn yán
的人，清除这些人会损坏皇帝的尊严。

tóu shǔ jì qì zhè zé chéng yǔ bǐ yù zuò shì yǒu suǒ gù jì bù gǎn fàng shǒu qù
“投鼠忌器”这则成语比喻做事有所顾忌，不敢放手去

gàn
干。

斗力小斌：犯罪分子抓了一个小女孩作人质，警察投鼠忌器，只好采取谈判策略了。

首鼠两端

hàn wǔ dì zài wèi qī jiān fā shēng le

汉武帝在位期间，发生了

yí jiàn fēi cháng jí shǒu de shì qíng

一件非常棘手的事情。

yǒu yí cì guàn fū hē zuì le jiǔ tā

有一次，灌夫喝醉了酒，他

jiè jiǔ fā xiè duì wǔ ān hóu de bù mǎn yán cí guò jī lìng wǔ ān hóu hěn nán kān tā zhuā

借酒发泄对武安侯的不满，言辞过激。令武安侯很难堪。他抓

zhù le guàn fū bìng jué dìng yào jiāng tā zhǎn shǒu píng shí yǔ guàn fū jiāo qíng hěn shēn de wèi

住了灌夫，并决定要将他斩首。平时与灌夫交情很深的魏

qí píng hóu jí lì dā jiù guàn fū guān sī dǎ dào le hàn wǔ dì nà lǐ hàn wǔ dì zuǒ yòu

其平侯，极力搭救灌夫，官司打到了汉武帝那里。汉武帝左右

wéi nán bù zhī suǒ cuò yú shì zhào jí qún chén shāng yì

为难，不知所措，于是召集群臣商议。

wèi qí píng hóu shuō guàn fū wèi guó jiā yīng yǒng shā dí zài zhàn chǎng shàng shēn fù

魏其平侯说：“灌夫为国家英勇杀敌，在战场上身负

zhòng shāng míng guàn sān jūn xiàn zài wèi le jǐ jù jiǔ huà jiù yào zhǎn shǒu shí zài bù

重伤，名贯三军，现在为了几句酒话，就要斩首，实在不

tuǒ hàn wǔ dì jué de cǐ huà yǒu dào lǐ zhè shí yù shǐ dà fu hán ān guó shuō tīng shuō

妥。”汉武帝觉得此话有道理。这时，御史大夫韩安国说：“听说

guàn fū píng shí wú fǎ wú tiān zài jiā xiāng héng zhēng bào liǎn zuì gāi wàn sǐ shuō huà shí

灌夫平时无法无天，在家乡横征暴敛，罪该万死。”说话时

hán ān guó zuǒ gù yòu pàn tūn tūn tǔ tǔ hàn wǔ dì yí qì zhī xià tuì cháo zǒu le

韩安国左顾右盼，吞吞吐吐。汉武帝一气之下，退朝走了。

xià le cháo wǔ ān hóu wèn hán ān guó nǐ píng shí zài cháo táng shàng jiǎng huà tóu tóu

下了朝，武安侯问韩安国：“你平时在朝堂上讲话头头

shì dào de wèi shén me jīn tiān shuō huà tài dù què bù míng lǎng shǒu shǔ liǎng duān ne

是道的，为什么今天说话态度却不明朗，首鼠两端呢？”

shǒu shǔ liǎng duān zhè zé chéng yǔ xíng róng chóu chú bù jué huò yáo bǎi bú dìng

“首鼠两端”这则成语形容踌躇不决或摇摆不定。

罗雀掘鼠

táng xuán zōng lǐ lóng jī tǒng zhì hòu

唐玄宗李隆基统治后

qī táng cháo kāi shǐ yóu qiáng shèng zǒu xiàng
期，唐朝开始由强盛走向

shuāi luò ān shǐ zhī luàn shì zhuǎn zhé diǎn

衰落，安史之乱是转折点。

ān lù shān shǐ sī míng chéng táng cháo huáng dì zhèng rì chén mí yú jiǔ sè zhī jī
安禄山、史思明乘唐朝皇帝整日沉迷于酒色之机，

qǐ bīng pàn luàn pàn jūn lái shì xiōng měng lián lián gōng kè chéng zhèn dāng pàn jūn gōng suī
起兵叛乱。叛军来势凶猛，连连攻克城镇。当叛军攻睢

yáng chéng shí zhè lǐ de shǒu jūn jiāng lǐng zhāng xún pīn sǐ dī kàng dāng shí tā bīng lì bù zú
阳城时，这里的守军将领张巡拼死抵抗，当时他兵力不足

liù qiān rén ér pàn jūn dá shí sān wàn rén zhī duō shuāng fāng bīng lì xiāng chà jí wéi xuān shū
六千人，而叛军达十三万人之多，双方兵力相差极为悬殊。

yóu yú guān bīng de fèn yǒng shā dí shǐ pàn jūn sǐ shāng cǎn zhòng dàn shì pàn jūn bú duàn zēng
由于官兵的奋勇杀敌，使叛军死伤惨重，但是叛军不断增

bīng bǔ chōng liáng cǎo chéng nèi de shǒu jūn chǔ jìng shí fēn kùn nán
兵、补充粮草，城内的守军处境十分困难。

pàn jūn xiǎng lì yòng cháng qī wéi kùn de fāng fǎ bǎ suī yáng chéng de jūn mín è sǐ hòu
叛军想利用长期围困的方法，把睢阳城的军民饿死。后

lái suī yáng chéng lǐ de liáng shí chī wán le è sǐ de rén yuè lái yuè duō wèi le shǒu zhù zhèn
来，睢阳城里的粮食吃完了，饿死的人越来越多。为了守住阵

dì guān bīng men zhāng wǎng bǔ zhuō má què jué dòng bǔ zhuō lǎo shǔ lái huǎn jiě jī è
地，官兵们张网捕捉麻雀，掘洞捕捉老鼠，来缓解饥饿。

zuì hòu yóu yú nèi wú liáng shí wài wú yuán bīng shèng xià de jǐ bǎi míng guān bīng dōu
最后由于内无粮食，外无援兵，剩下的几百名官兵都

zhuàng liè xī shēng le
壮烈牺牲了。

luó què jué shǔ zhè zé chéng yǔ de yuán yì shì sā wǎng bǔ què wā dòng zhuō shǔ
“罗雀掘鼠”这则成语的原意是撒网捕雀，挖洞捉鼠。

xíng róng liáng shí qí quē xiǎng jìn bàn fǎ xún shí chōng jī
形容粮食奇缺，想尽办法寻食充饥。

斗力小试：连年战争加上自然灾害，人们不得不罗雀掘鼠，以度难关。

鼠窃狗盗

qín èr shì jì wèi hòu hūn yōng wú
秦二世即位后昏庸无

dào yòu fēi cháng de cán bào zuì zhōng dǎo
道，又非常地残暴，最终导

zhì le wǒ guó lì shǐ shàng dì yí cì dà guī
致了我 国历史上第一次大规

mó de nóng mín qǐ yì zhè yì nián yǐ chén shèng wú guǎng wéi shǒu de nóng mín zài dà zé
模的农民起义。这一年，以陈胜、吴广为首的农民，在大泽

xiāng zhǎn mù wéi bīng jiē gān wéi qí shǒu xiān fā dòng qǐ yì zhè shǐ cháo tíng dà wéi zhèn
乡斩木为兵，揭竿为旗，首先发动起义。这使朝廷大为震

jīng cháo yě shàng xià yí piàn kǒng huāng qín èr shì lì jí zhào jiàn dà chén shāng liáng duì
惊，朝野上下一片恐慌。秦二世立即召见大臣，商量对

cè bó shì zhū shēng shǒu xiān fā biǎo zì jǐ de kàn fǎ tā shuō duì zhè xiē fǎn pàn cháo tíng
策。博士诸生首先发表自己的看法，他说：“对这些反叛朝廷

zào fǎn de rén yí dìng yào chǔ yǐ sǐ zuì xī wàng bì xià huǒ sù fā bīng gōng dǎ zhè xiē móu
造反的人，一定要处以死罪。希望陛下火速发兵攻打这些谋

fǎn zhī rén qín èr shì duì zhū shēng de huà shēn gǎn bù mǎn nù qì chōng tiān bó shì shū
反之人。”秦二世对诸生的话，深感不满，怒气冲天。博士叔

sūn tōng jiàn zhuàng shuō dào rú jīn de huáng dì shèng míng qín cháo de fǎ lìng rén rén jiē
孙通见状，说道：“如今的皇帝圣明，秦朝的法令人人皆

zhī guān lì gè gè jìn zhí jìn zé tiān xià rén jīn jīn tuán jié zài yì qǐ nǎ lǐ gǎn yǒu fǎn pàn
知。官吏各个尽职尽责，天下人紧紧团结在一起，哪里敢有反叛

cháo tíng de rén ne dà zé xiāng yí shì zhǐ bú guò shì shǔ qiè gǒu dào de xíng wéi bà le yòng
朝廷的人呢？大泽乡一事，只不过是鼠窃狗盗的行为罢了，用

bù zháo dà jīng xiǎo guài qín èr shì tīng le gǎn dào fēi cháng kuān wèi
不着大惊小怪。”秦二世听了感到非常宽慰。

qí shí bó shì shū sūn tōng zǎo jiù kàn tòu le qín èr shì shì gè hūn jūn suǒ yǐ tā cái zhè
其实博士叔孙通早就看透了秦二世是个昏君，所以他才这

yàng shuō suí hòu tā jiù tóu bèn le liú bāng shòu dào le liú bāng de zhòng yòng wèi liú bāng
样说。随后他就投奔了刘邦，受到了刘邦的重用，为刘邦

jiàn lì hàn cháo lì xià le dà gōng
建立汉朝立下了大功。

shǔ qiè gǒu dào zhè zé chéng yǔ zhǐ de shì xiǎo tōu xiǎo mō de xíng wéi
“鼠窃狗盗”这则成语指的是小偷小摸的行为。

斗刀小试: 不要以为鼠窃狗盗是小事情, 如果不及时制止, 定会酿成大祸。

城狐社鼠

dōng jìn shí qī yǒu yí gè jiào liú wěi

东晋时期，有一个叫刘隗

de rén zhè gè rén shí fēn jiǎo zhà xīn shù bù
的人。这个人十分狡诈，心术不

zhèng dàn shì shēn dé huáng dì de chǒng xìn
正，但是深得皇帝的宠信，

shì huáng dì shēn biān de dà hóng rén
是皇帝身边的大红人。

dà jiāng jūn wáng dūn yǔ liú wěi zhī jiān jī yuàn hěn shēn suǒ yǐ tā zhǎo dào zì jǐ de
大将军王敦与刘隗之间积怨很深，所以他找到自己的

zhǎng shǐ xiè kūn shāng liáng rú hé duì fù liú wěi tā duì xiè kūn shuō liú wěi zhè gè rén hěn jiān
长史谢鲲商量如何对付刘隗。他对谢鲲说：“刘隗这个人很奸

xié jiāng huì wēi hài jiāng shān shè jì wǒ xiǎng chú diào tā bāng zhù huáng dì huī fù dà quán
邪，将会危害江山社稷，我想除掉他，帮助皇帝恢复大权，

wǎn jiù shí jú xiè kūn shuō liú wěi gù rán shì yí ge huài rén dàn shì huáng dì hěn xǐ huan
挽救时局。”谢鲲说：“刘隗固然是一个坏人，但是皇帝很喜欢

tā tā shì yí zhī chéng qiáng lǐ de hú lǐ zōng miào lǐ de lǎo shǔ rú guǒ nǐ yòng shuǐ guàn
他。他是一只城墙里的狐狸，宗庙里的老鼠。如果你用水灌

hú lǐ kǒng pà chéng qiáng huì bèi shuǐ pào huài dào miào lǐ qù zhuō lǎo shǔ yòu pà dǎ huài
狐狸，恐怕城墙会被水泡坏；到庙里去捉老鼠，又怕打坏

le jì sì yòng de qì mǐn
了祭祀用的器皿。”

xiè kūn rén pǐn duān zhèng duì cháo tíng zhōng xīn bù èr tā zǎo jiù zhī dào wáng dūn duì
谢鲲人品端正，对朝廷忠心不二。他早就知道王敦对

huáng dì cún yǒu èr xīn bù ān xīn dāng chén zǐ yú shì tā duō cì quàn jiè wáng dūn wáng
皇帝存有二心，不安心当臣子。于是他多次劝戒王敦。王

dūn bù jiē shòu xiè kūn quàn gào zuì zhōng shā sǐ le liú wěi dú lǎn cháo zhèng
敦不接受谢鲲劝告，最终杀死了刘隗，独揽朝政。

chéng hú shè shǔ zhè zé chéng yǔ de yì sī shì zhǐ shēn shòu huáng dì chǒng xìn de
“城狐社鼠”这则成语的意思是深受皇帝宠信的

jiān nìng zhī rén
奸佞之人。

斗力小试：有些高官的子弟利用保护伞，干尽坏事，这些城狐社鼠必须铲除。

乘车入鼠穴

jìn cháo de shí hòu yǒu yí gè jiào wèi
晋朝的时候，有一个叫卫

jiè de rén cǐ rén shào nián shí jiù hěn yǒu wén
玠的人。此人少年时就很有文

cái cōng míng jī zhì shàn yú sī kǎo lè
才，聪明机智，善于思考，乐

yú yǔ rén jiāo liú
于与人交流。

zài tā hái tí shí dài jiù cháng sī suǒ zuò mèng yí shì yǒu yí huí tā wèn yuè lìng rén
在他孩提时代，就常思索做梦一事。有一回，他问乐令：“人

wèi shén me huì zuò mèng ne yuè lìng huí dá shuō yīn wèi nǐ xiǎng guò niàn guò shén me shì
为什么会做梦呢？”乐令回答说：“因为你想过、念过什么事

ya wèi jiè shuō wǒ xiǎng de hé wǒ mèng jiàn de bù yí zhì nán dào mèng hái shì wǒ xiǎng
呀。”卫玠说：“我想的和我梦见的不一致，难道梦还是我想

xíng chéng de ma yuè lìng shuō méi yǒu shuí mèng jiàn zuò chē jìn lǎo shǔ dòng de yīn wèi méi
形成的吗？”乐令说：“没有谁梦见坐车进老鼠洞的，因为没

rén xiǎng guò zhè xiē shì
人想过这些事。”

wèi jiè hái shì zhěng tiān sī kǎo zuò mèng de gēn jù tiān cháng rì jiǔ yǒu lǜ dé bìng
卫玠还是整天思考做梦的根据，天长日久，忧虑得病

le yuè lìng tīng shuō cǐ shì bèi chē qián qù wèi wèi jiè jiě pōu fēn xī cǐ wèn tí wèn tí jiě
了。乐令听说此事，备车前去为卫玠解剖分析此问题。问题解

jué le wèi jiè de bìng yě yǒu suǒ hǎo zhuǎn
决了，卫玠的病也有所好转。

chéng chē rù shǔ xué zhè zé chéng yǔ de yì sī shì bǐ yù bù kě néng de shì
“乘车入鼠穴”这则成语的意思是比喻不可能的事。

斗力小试：古代皇帝都希望长生不老，这种想法如同乘车入鼠穴一样，只是异想天开了。

鼠目寸光

lǔ xùn shì zhōng guó xiàn dài wēi dà de
鲁迅是中国现代伟大的

wén xué jiā sī xiǎng jiā gé mìng jiā chū
文学家、思想家、革命家。出

shēn pò luò de fēng jiàn jiā tíng céng dào rì
身破落的封建家庭。曾到日

běn liú xué huí guó hòu jī jí tóu rù dào gé mìng dòu zhēng zhōng qù tā yǐ bǐ wéi wǔ qì
本留学，回国后积极投入到革命斗争中去。他以笔为武器

xiàng fēng jiàn tǒng zhì jiē jí jūn fá guó mín dǎng fā qǐ le měng liè gōng jī
向封建统治阶级、军阀、国民党发起了猛烈攻击。

tā yǒu gāo zhān yuǎn zhǔ de yuǎn jiàn hé yǒng wǎng zhí qián de zhàn dòu jīng shén duì dí
他有高瞻远瞩的远见和勇往直前的战斗精神。对敌

rén tā héng méi lěng duì duì rén mín dà zhòng tā fǔ shǒu gān wéi rú zǐ niú tā bǐ shì nà xiē
人他横眉冷对，对人民大众他俯首甘为孺子牛。他鄙视那些

méi yǒu mín zú qì jié méi yǒu zhèng yì gǎn de wén rén
没有民族气节、没有正义感的文人。

yí cì tā gěi péng you de xìn zhōng xiě dào nà xiē bēi bǐ de wén rén mù guāng rú shǔ
一次，他给朋友的信中写道：“那些卑鄙的文人，目光如鼠，

tā men huái zhe bù kě gào rén de mù dì jiǎ chēng shì wǒ de xué shēng lái zhè lǐ jiān shì wǒ
他们怀着不可告人的目的，假称是我的学生，来这里监视我，

wǒ shì xià bù dǎo de
我是吓不倒的！”

lǔ xùn yùn yòng shǒu zhōng xī lì de bǐ huí jī nà xiē wú chǐ bēi liè de xíng wéi tā
鲁迅运用手中犀利的笔，回击那些无耻卑劣的行为。他

wèi zhōng guó gé mìng shì yè shù lì le yí miàn qí zhì zuò chū le jù dà de gòng xiàn
为中国革命事业树立了一面旗帜，作出了巨大的贡献。

shǔ mù cùn guāng zhè zé chéng yǔ de yì sī shì bǐ yù mù guāng duǎn qiǎn xíng wéi
“鼠目寸光”这则成语的意思是比喻目光短浅，行为

bù guī
不轨。

猫鼠同乳

hòu táng shí qī guài shì duō duō zài
后唐时期，怪事多多。在

lǒng yòu qiān yuán xiàn jūn shì zhào guì jiā lǐ
陇右洮源县军士赵贵家里，
fā shēng le zhè yàng yí jiàn yǒu qù de shì
发生了这样一件有趣的事：

zhào guì jiā duō nián yǎng de yí zhī huā māo jìng rán ràng tā jiā de lǎo shǔ chī qǐ nǎi lái tā
赵贵家多年养的一只花猫，竟然让他家的老鼠吃起奶来，它
men xiāng chù hé xié hù bù shāng hài
们相处和谐，互不伤害。

zài dì fāng zhǎng guǎn jūn quán de jié dù shǐ zhū zǐ dé zhī zhè yī xìn xī pài rén qián
在地方掌管军权的节度使硃泚，得知这一信息，派人前
qù yòng lóng zi bǎ tā men zhuāng lái xiàn gěi le huáng shàng
去用笼子把它们装来，献给了皇上。

zāi xiàng cháng gūn shuài bǎi guān qián lái guān kàn zhù hè zhōng shū shě rén cuī yòu fū
宰相常衮，率百官前来观看祝贺，中书舍人崔祐甫
kàn le zhī hòu shuō zhè ge dōng xī yǐ jīng shī qù le tā yuán yǒu de běn xìng zì gǔ zhì
看了之后说：“这个东西已经失去了它原有的本性，……自古至
jīn shū jí diǎn zhāng zhōng dōu jì zǎi guò māo shì zhuān mén pū zhuō lǎo shǔ de māo píng jiè
今书籍典章中都记载过，猫是专门扑捉老鼠的，猫凭借
tā tiān shēng de běn lǐng wèi rén men chú qù huò huàn māo suī rán bù shòu zhòng shì dàn shì tā
它天生的本领，为人们除去祸患，猫虽然不受重视，但是它
de xíng wéi yí dìng gěi yǐ jì zǎi rú jīn zhè māo duì lǎo shǔ de tài dù tóng zhí fǎ de guān lì
的行为一定给以记载。如今这猫对老鼠的态度，同执法的官吏
bù chéng chǔ xié è shǒu biān jiāng de guān lì bù gōng dǎ rù qīn de dí rén yǒu shén me liǎng
不惩处邪恶，守边疆的官吏不攻打入侵的敌人，有什么两
yàng ne
样呢？”

hòu yǐ māo shǔ tóng rǔ bǐ yù shàng xià hàng xiè yí qì chòu wèi xiāng tóu
后以“猫鼠同乳”比喻上下沆瀣一气，臭味相投。